

Ärende 14 – Detaljplan för del av fastigheten Farsta 2:1 m.fl. område vid Lingvägen (Samsö) i Farsta och Hökarängen. Remiss Dnr: 2011 - 16053

FTB

Förslag till beslut

att Farsta Stadsdelsnämnd beslutar att föreslå Stadsbyggnadsnämnden att de bör uppdra åt Stadsbyggnadskontoret att revidera förslaget till detaljplan enligt nedanstående remissvar.

Sammanfattning

Vi i Vänsterpartiet yrkar på att den detaljplan angående Lingvägens förlängning med mera som är på samråd återremitteras till Stadsbyggnadskontoret för ny beredning. Planen saknar mycket av den utredning man kan förvänta sig, och främjar därtill biltrafik i en tid av akut klimatkris när stadsplanering borde syfta till att minska densamma. Vidare innebär förslaget allvarliga ingrepp i ett av få kvarvarande skogspartier i Hökarängen, vilket även menligt kommer att inverka på den biologiska spridningen. Förslaget saknar också seriös och uppdaterad barnkonsekvensanalys och har tagits fram utan tillräcklig medborgardialog.

Diskussion

Alla städer växer med sin befolkning, det är inte i sig ett problem. Politikens uppgift är att säkerställa att de växer på rätt premisser. Den ursprungliga planen för Hökarängen var balanserad och sammanhållen, men vem ser idag en övergripande vision? Finns det alls någon och vem ska säkerställa "samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer" (PBL, Plan- och bygglagen, 1 kap 1§)?

Processen bakom en detaljplan bygger på att man genom olika steg prövar ett förslags lämplighet. En viktig del i detta är att redovisa konsekvenser så att lämpligheten kan prövas mot myndigheter och sakägare för att slutligen beslutas av politiker. Det är m a o viktigt att dels "få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan" (PBL 5 kap 12§), dels att kommunen "redovisar förslaget, skälen för förslaget, det planeringsunderlag som har betydelse och hur kommunen avser att handlägga förslaget" (PBL 5 kap. 13§). Vi ser inte att det aktuella förslaget uppfyller sagda kriterier.

En anledning kan vara att det ursprungliga uppdraget (2011) hade ett annat syfte och omfattade ett annat planområde än dagens. Det handlade då inte om en genomfartsgata utan avsåg endast en kort återvändsgata samt uppförande av flerbostadshus, dessutom på en annan plats i området. Förslaget har sedan dess utökats till att omfatta ytterligare 16 000 kvm, möjliggörandet av en ny genomfart, en ny förskola och utbyggnad av befintlig skola. Inget av detta avspeglas i redovisningen. Hur ska trafiken i området fungera i framtiden, vad kan de boende längs Lingvägen förvänta sig för trafikflöden, och vilka konsekvenser kommer det att ge utanför planområdet? Den utredning som bifogats planhandlingarna är antingen framtagen till det första förslaget 2011-2012, som hade ett annat syfte och innehåll, eller är för snäv.

Stadsplanering är ett verktyg för att styra mot önskad utveckling, exempelvis mot minskad biltrafik. Vi menar att staden här inte har redovisat konsekvenserna av detaljplanen samt att man gått emot ett antal av sina egna riktlinjer och strategier. En lämplighetsprövning genom samråd är därför inte är möjlig eftersom avgörande aspekter för att förstå förslaget saknas.

Vår kritik kan delas upp i fyra delar:

1. FÖRSLAGET FRÄMJAR OCH PRIORITERAR BILTRAFIK

Lingvägens förlängning beskrivs i översiktsplanen som en "stadsgata av lokal karaktär" som ska utformas som ett "attraktivt offentligt rum med en framkomlig och säker stadstrafik med

gång, cykel och bil. Utrymme kan prioriteras för kollektivtrafik vid behov." Dock visar gatusektionen på separerade körfält på grund av dagvattenhantering, vilket gör det enkelt att köra bil och svårt att hålla hastighetsbegränsningen på 30km/h. Och den karaktär av så kallad "stadsgata" som Stockholms stad förespråkar förutsätter att det finns tydligt avgränsade stadsrum med levande bottenvåningar och trygga gaturum. Bebyggelsen längs Lingvägen är annorlunda - hur åstadkomma en "stadsgata" med fristående punkthus utan verksamheter i bottenvåningarna?

Eftersom gårdsytorna längs Lingvägen idag domineras av parkering och soprum etc så är den spontana leken hänvisad till trottoarer och mindre grönytor i direkt anslutning till gatan. Det är inte ett problem när trafiken är gles och långsam som på dagens återvändsgata men kommer sannolikt att bli det med genomfartsledens flöden och helt andra hastigheter. Om detta nämns inget i planhandlingarna.

Med den höga belastning som råder på Örbyleden och riksväg 73 idag är det troligt att Lingvägen kommer att attrahera mycket trafik vilket även kommer att få stor bullerkonsekvens. Bullerutredningen menar att det kommer bli "en utmaning" att klara nivåerna för såväl föreslagna bostäder som för den nya förskolan och skolgården. Strax norr om planområdet finns även den nybyggda kommunala förskolan Röda tråden, som inte nämns i förslaget trots att den ligger i anslutning till planområdet och kommer att påverkas drastiskt. Längs hela Lingvägen ligger även punkthus utan tyst sida, som i och med förslaget kommer att få kraftigt försämrad miljö. Även nytillkommen bebyggelse kommer få svårt att klara riktlinjerna. Att buller påverkar hälsan negativt är känt men nämns inte i förslaget.

Annat som saknas är effekten av så kallad inducerad trafik (dvs att nya vägar per definition alstrar mer trafik), och vilka nya problem som kommer att uppstå för oskyddade trafikanter. Trafikutredningen pekar på att förslaget kraftigt kommer att försämra trafiksäkerhet, framkomlighet och orienterbarhet för oskyddade trafikanter. Det går stick i stäv med samtliga riktlinjer som staden tagit fram på trafikområdet (cykelplan, gångplan, framkomlighetsstrategi, plan för trygga och säkra skolvägar etc). Det går också emot de hållbarhetsmål som finns där den enskilt största frågan är att minska användandet av CO2.

2. SAMSÖSKOGEN – SPARAD REKREATIONSRYTA SOM INTE KAN KOMPENSERAS

Utöver att det befintliga lokala spridningssambandet genom Samsöskogen skadas allvarligt så kommer även rekreations- och vistelsevärdet att försvinna. Det är ett oåterkalleligt drag som inte kommer kunna kompenseras (hur bygga ny skog?).

3. BARNKONVENTIONEN

I år blev barnkonventionen lag, det innebär bl a att "vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa". Staden har därmed skyldighet att säkerställa barnens bästa vid förändring av den fysiska miljön. Så här lyder Stockholm stads översiktsplan, sida 53: "Stockholm har tagit fram en metod för integrerad barnkonsekvensanalys och dialog. Metoden innebär att barnrättsperspektivet ska komma in tidigt i projekt och därefter vara en integrerad del av stadsbyggnadsprocessen. Metoden är viktig för att säkerställa att barns och ungas behov lyfts fram i stadsplaneringen." Trots detta har staden i och med det aktuella förslaget valt att återanvända en åtta år gammal barnkonsekvensanalys som gjordes i samband med ett helt annat förslag då förutsättningarna såg helt annorlunda ut.

Det aktuella förslaget berör många barns vardagsliv då det omfattar både en förskola med 8 avdelningar, en grundskola med 1100 elever och ett av de viktiga huvudstråken för skolbarn på väg till och från skolor i området; ändå saknas tydligt barnperspektiv. Förslaget innebär

kraftigt försämrad trafiksäkerhet och framkomlighet för alla barn som använder dagens säkra och trygga gång- och cykelvägar.

I förslaget har skolans huvudentré dessutom flyttats till den korsningspunkt som enligt trafikutredningen är den mest konfliktfyllda. Det är där olika trafikslag möts och det dessutom i en 90-gradig vinkel. Varför följs inte heller här stadens riktlinjer om trygga och säkra skolvägar?

Den befintliga skolgården på Kvickentorpsskolan består till hälften av naturligt kuperad terräng som pga överblickbarheten bara kan användas till en del. Det gör att skolgården i praktiken är mycket mindre än vad som anges i planbeskrivningen. En ny skolbyggnad på den befintliga skolgården begränsar förstås ytan ytterligare. Även detta hade framkommit om en barnkonsekvensanalys gjorts och om dialog med barn eller deras företrädare förts.

Förslaget redovisar en förskola med 8 avdelningar (cirka 120-150 barn) vars gårdsyta löper parallellt med genomfartsgatan. De bullernivåer som anges i bullerutredningen visar att förskolans gård inte klarar riktlinjerna.

Bortbyggandet av Samsöskogen innebär också en dramatisk försämring av miljön för de många barn och unga som varje dag vistas i den.

4. BRISTEN PÅ DIALOG OCH DELAKTIGHET

I stadens översiktsplan står bland annat: "Förändringar i en växande och tätare stad är viktiga att genomföra i dialog med allmänheten eftersom det innebär förändringar av miljöer där vi bor och lever våra liv. Mänskliga rättigheter, demokrati och hållbarhetsfrågor är prioriterade frågor för Stockholms stad och delaktighet är ett viktigt verktyg. Stadens ambition är att utveckla en delaktighet för stockholmarna i stadsutvecklingsprocesserna. Detta kan ske genom utökad dialog med medborgarna på lokal nivå och genom utvecklade former för dialog med barn och unga liksom för andra grupper som är underrepresenterade i stadsutvecklingsprocesser. Genom att arbeta mer med tidig kontakt och dialog kan syftet med stadens planer förankras med stockholmarna, och nya idéer och perspektiv tas tillvara. Allmänhetens delaktighet är nödvändig för att ta del av den kunskap som finns kring närmiljö, vilket i sin tur leder till bättre och mer värdeskapande projekt. Att pröva nya former och digitala hjälpmedel för dialog och samtal är eftersträvänsvärt, liksom vikten av återkoppling och utvärdering av en genomförd dialog." (Sida 41)

Det är angelägna mål, som dock i detta fallet helt lämnats åt sidan. Hökarängsborna har ställts utanför processen.

Sammanfattningsvis anser vi att förslaget är både illa underbyggt och bristfälligt redovisat. Vi inser att staden växer och att behoven i ytterområdena förändras men förväntar oss att utvecklingen sker med ett helhetsperspektiv, att den baseras på väl utförda och tydligt presenterade analyser och utredningar, och att den planeras i enlighet med stadens antagna strategier och riktlinjer. Eftersom detta inte är fallet med det aktuella förslaget för detaljplan S-Dp 2011-16053 så yrkar vi på att nämnden beslutar att föreslå Stadsbyggnadsnämnden att återremittera förslaget på detaljplan till Stadsbyggnadskontoret för ny beredning.